

CORNEL MIHAI IONESCU

CERCUL
LUI
HERMES

univers enciclopedic

Bucureşti, 1998

CUPRINS

	Cuvânt înainte	7
I	„Tăcerea“ lui Claude Lorrain	9
	Efectul Velázquez	34
	S	43
	Diderot: laconic și laocoonic	54
II	Bestiarul inteligenței	61
	„Claritas“ și „radiance“	73
	Lector fabulator	92
III	Trakl palimpsest	108
	Tăcere și liniște	114
	Lacan „traducător“ al lui Heidegger	123
	Cercul lui Hermes	140
IV	Complexul Tho(d)th	151
	A dărui în joacă un farmec	155
	Pharmakon–Venus–Venēnum	163
	De la Elsinore în Schwarzwald	172
	Apocalips frivol	176
V	Neantul ca eufemism	181
	Rue Racine	187
	Antifonie pentru Cioran	193

CUVÂNT ÎNAINTE

În bestiarul care ocrotește inteligența lui Valéry, șarpele gnostic Ouroboros reprezintă un element al seriei, logica articulării ei, protocolul lecturii ei și epitoma totalității din care face parte. Pogorât cu această investitură simbolică pentru a pecetui pragul¹ și pentru a străjui intrarea în labirintul acestei cărți, Ouroboros devine emblema „transcendentalului“ care condiționează exercițiul funcțiilor sinergic manifeste în gestul spasmodic, dar circular al scrierii. Tot el dictează im-plicația și în-cryptarea exteriorului în penumbra lăuntrică a conștiinței speculare, întrucât, în narcisismul reciproc al straturilor palimpsestului, autofagia se află în suspensie în iminență indefinit amânată a împlinirii. În palimpsestul astfel întors asupră-și, în chip de criptă și relivari, păstrează urmele unei adolescențe însingurate și laborioase, strategic prelungite în chip estetic (La ce bun cărturarii în vremuri de secetă?) și semnele unei gemelarități frânte în clipa în care simpla și prea omeneasca iluzie se întrupa în fantasma unei comuniuni indiscernabile.

În sfârșit, Ouroboros pecetluiește pragul acestei cărți pentru că în orice punct al traseului ei circular este posibil chiasmul dintre inflexiunea hermenoetică a discursului hermeneutic și modulația hermeneutică a enunțului hermenegetic.

C.M.I.

„Ușa aparține, prin însăși natura sa, ordinii simbolice; ea deschide spre ceva despre care nu știm prea bine dacă este realul sau imaginarul, dar deschide spre unul din ele. Există o simetrie între deschidere și închidere — dacă deschiderea ușii regleză accesul, închiderea ei oprește circuitul. Ușa este un adevarat simbol prin excelență, cu ajutorul căruia vom recunoaște întotdeauna trecerea omului în altă parte, prin crucea pe care o desenează, încrucișând accesul și închiderea“ (Jacques Lacan, *Le séminaire*, Les Éditions du Seuil, 1976, p. 347).

1. *Schmerz versteinerte die Schwelle* (Durerea a împietrit pragul), Georg Trakl, *Ein Winterabend / O seară de iarnă*. „Pragul este temeiul întrădăcinat care susține întreaga ușă. El menține mijlocul în care cei doi, exteriorul și interiorul, se întrepărtrund. Pragul poartă intervalul dintre cei doi. În temeinicia lui se îmbină ceea ce în intervalul dintre cei doi ieșe și intră. Trăinicia mijlocului nu trebuie să cedeze în nici o parte. Pentru a purta până la capăt intervalul dintre cei doi e nevoie de puterea de a îndura și, în acest sens, de duritate. Întrucât suportă intervalul dintre cei doi, pragul este dur. Durerea l-a împietrit. Dar durerea, de îndată ce a devenit durere ascemeni pietrei, nu a devenit dură în forma pragului pentru a încrucișa în el. Durerea este durere în prag — îndurându-se — ca durere“ (Martin Heidegger, *Die Sprache — Limba*, în *Unterwegs zur Sprache — În drum spre limbă*).